

TOMASZ PRZECIECHOWSKI

ur. 1951; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt Polska transformacja 1989-1991, Lublin, PRL, Kazimierz Dolny, ks. Mieczysław Brzozowski, Stanisław Węglarz, Tadeusz Baszyński, Jerzy Kłoczowski, Adam Stanowski, Wojciech Samoliński, Janusz Rożek, Komitet Obywatelski „Solidarność” Województwa Lubelskiego, 2 kwietnia 1989, NSZZ "Solidarność", NSZZ RI "Solidarność", Janusz Winiarski, Tadeusz Mańka, Ryszard Setnik, Tomasz Przecichowski, Zygmunt Sobstyl, Jacek Firkowski, Jacek Wójtowicz, Alojzy Leszek Gzella, Michał Zieliński, Stefan Włosek, Ewa Kopacz, Krystyna Murat, Jan Wojcieszczuk, Zbigniew Hołda, Jan Wilgat, Jerzy Bartmiński, Zbigniew Łupina, Janusz Stępnia, Andrzej Józwiakowski, Metropolitalne Seminarium Duchowne, ulica Wyszyńskiego 6

Pierwsze spotkanie Komitetu Obywatelskiego w Lublinie

2 kwietnia 1989, akurat przebywałem z rodziną w Kazimierzu, dostałem telefon, żebym pilnie przyjechał do Lublina na spotkanie w Seminarium Duchownym u księdza profesora Brzozowskiego, który był wówczas rektorem Seminarium. Tam już był Stanisław Węglarz, profesor Baszyński, profesor Kłoczowski, Adam Stanowski, Wojtek Samoliński. Było tam nas w sumie około dwunastu osób. To był taki komitet organizacyjny. Staszek Węglarz przedstawił koncepcję potrzeby organizowania Komitetu Obywatelskiego. W gruncie rzeczy można powiedzieć, że od 2 kwietnia 1989 roku zaczął działać Komitet Obywatelski „Solidarność” Województwa Lubelskiego.

Inicjatorami powstania Komitetu była „Solidarność” robotnicza i „Solidarność” Rolników Indywidualnych. To była inicjatywa Stanisława Węglarza i Janusza Rożka. Komitet Obywatelski miał reprezentować głównie te środowiska, ale i inne także. W skład Komitetu wchodziła przedstawiciele promowani przez te środowiska.

Myśmy się spotkali chyba około godziny osiemnastej, wyszliśmy grubo po północy. I tam już został zarysowany skład Komitetu Obywatelskiego. Aczkolwiek, ten skład był dość płynny, bo początkowo w Komitecie Obywatelskim było dwadzieścia parę osób. Potem to się rozrastało, dochodzili przedstawiciele różnych innych środowisk aniżeli

te, które były reprezentowane na tym spotkaniu.

Głównym założeniem Komitetu Obywatelskiego było to, aby był reprezentantem jak najszerszego grona środowiska, żeby mógł wypowiadać się w imieniu całego środowiska opozycyjnego. Komitet nie był organizacją polityczną. Komitety Obywatelskie powstawały dlatego, że tego życia partyjnego nie było, a jeśli było, to marginalne. Chodziło o wyłonienie kandydatów do Sejmu, reprezentantów narodu, społeczeństwa. Mieliśmy wówczas PZPR, SD i ZSL. To byli do tego czasu główni przedstawiciele narodu. Przynajmniej uważali się za takich. A społeczeństwo potrzebowało mieć swoich autentycznych przedstawicieli. Stąd też potrzeba, ażeby Komitety Obywatelskie obejmowały jak najszersze środowisko i żeby w Komitetach Obywatelskich znajdowali się reprezentanci całego środowiska, w miarę możliwości. To jest przyczyna dla której skład Komitetu Obywatelskiego powiększał się od tych dwunastu osób, poprzez dwadzieścia trzy jeszcze w kwietniu, do trzydziestu ośmiu w maju, a w 1990 roku w pracach Komitetu Obywatelskiego uczestniczyło osiemdziesiąt parę osób.

Profesor Kłoczowski został wybrany przewodniczącym. Profesor Baczyński – pierwszy demokratycznie wybrany rektor UMCS, nieżyjący już, został wiceprzewodniczącym. Wiceprzewodniczącym został także Janusz Winiarski, z „Solidarności” Rolników Indywidualnych oraz Tadeusz Mańka, który później był kandydatem do Sejmu, został wybrany posłem. Ja zostałem wybrany sekretarzem. Drugim sekretarzem został wybrany Ryszard Setnik. To było takie ściśle prezydium Komitetu Obywatelskiego. Dokładnie nie pamiętam, ale prawdopodobnie te kandydatury zostały zgłoszone przez Staszka Węglarza i Janusza Rożka. Zostały przyjęte. Raczej nie było tam komisji skrutacyjnej, tajnych wyborów czy czegoś takiego. Te osoby zostały zaproponowane przez tych dwóch przedstawicieli „Solidarności” pracowniczej i „Solidarności” rolniczej i zostały zaakceptowane przez pozostałych. To nie było tak, że tam się dokonywało jakiegoś wyboru.

W skład Komitetu weszli m.in.: Zygmunt Sobstyl – przedstawiciel WSK Świdnik. Jacek Firkowski – przedstawiciel Zakładów Metalurgicznych. Adam Stanowski – doradca „Solidarności”, od wielu lat pracownik KUL. Ksiądz profesor Brzozowski. Jacek Wójtowicz z Fabryki Maszyn Rolniczych. Dziennikarz Leszek Gzella. Michał Zieliński – pracownik naukowy KUL, ekonomista. Ryszard Setnik. Stefan Włosek – ogrodnik z terenu Lublina. Przedstawiciel lekarzy – doktor Ewa Kopacz. Krystyna Murat z Puław, która była organizatorem Komitetu Obywatelskiego w Puławach, który bardzo, ale to w późniejszym czasie, energicznie działał. Janek Wojcieszczuk – pracownik naukowy UMCS, z Katedry Prawa Pracy. Potem wojewoda lubelski. Zbyszek Hołda – profesor prawa karnego. Profesor Jan Wilgat z UMCS, geograf. Jerzy Bartmiński – profesor filologii polskiej z UMCS. Janusz Rożek. Zygmunt Łupina

– działacz „Solidarności” podziemnej. Janusz Stępnik – przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w Fajstławicach, absolwent Akademii Rolniczej. Człowiek fantastyczny. On zresztą potem był kandydatem i został wybrany senatorem. Stanisław Węglarz z Tymczasowego Zarządu Regionu.

Na tym posiedzeniu Komitetu powołano takie komisje jak: Komisja Komunikacji Społecznej, Komisja Zdrowia, Komisja do Spraw Partii Politycznych, do Spraw Mieszkaniowych, Reformy Gospodarczej, do Spraw Samorządów, do Spraw Oświaty, Ochrony Środowiska, Organizacji Społecznych, Młodzieży, Praworządności i Komisja Programowa Komitetu Obywatelskiego. Te komisje miały za zadanie przygotowanie raportu o stanie państwa. Co się w tych podstawowych dziedzinach życia społecznego dzieje, jaki jest ich stan. Ja dziś nie pamiętam czy wszystkie komisje przygotowały ten raport. Natomiast na pewno raport został przygotowany przez Komisję Zdrowia. Komisja Zdrowia działała bardzo aktywnie. Takim motorem działania tej Komisji był profesor Andrzej Józwiakowski. Raport przez nich został przygotowany, opracowany i złożony do sekretariatu Komitetu Obywatelskiego. Trzeba dodać, że w okresie działania legalnej „Solidarności” i w okresie działania podziemnej „Solidarności” Komisja Zdrowia NSZZ „Solidarność” bardzo aktywnie funkcjonowała. Z olbrzymim poświęceniem ci lekarze zajmowali się przygotowaniem, już na przyszłość, programu dotyczącego ochrony zdrowia, wiedząc co się dzieje. To jest głównie zasługa przewodniczącego, Andrzeja Józwiakowskiego, ale nie tylko.

Data i miejsce nagrania	2014-01-08, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marta Tylus
Redakcja	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"